

 Knizky.sk

SÍLA SILNÉHO

JACK LONDON

SÍLA SILNÉHO

JACK LONDON

eknizky.sk

Síla silného by eknizky.sk is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, except where otherwise noted.

Obsah

Síla silného	1
--------------	---

Síla silného

Podobenství nelhou, ale lháři jich užívají. — Lip – King.

Starý Dlouhý Vous učinil přestávku ve svém vypravování, olízl si své umouněné prsty a přešel jimi přes nahé boky tam, kde kus odřené medvědí kožešiny nepokrýval jeho těla. Stuleni kolem něho seděli na svých zadcích tři mladí muži, jeho vnukové, Stihátele Kanců, Žlutá Hlava a Postrach Tmy. Vzezření měli druh jako druh totéž. Kožešina z dravé zvěře pokrývala také je pouze částečně. Měli štíhlou, hubenou postavu, úzké boky a kosé nohy, ale při tom klenutou hrud', silné paže a nad obyčej veliké ruce. Na prsou a ramenou, jakož i na vnější straně paží a nohou měli husté chlupy. Hlavy byly zavaleny nepěstěným vlasem s dlouhými kadeřemi, jež jim neustále padaly před oči, vyvalené a černé, blyskající jako oči ptáku. Mezera mezi očima byla zcela úzká a za to široká mezi tvářemi, kdežto dolejší čelist vystupovala ku předu a byla velmi silná.

Byla noc, rozjasněná třpytem hvězd a pod nimi rozkládalo se pásmo hor za pásmem, pokryté pralesem a táhnoucí se do nekonečné dálky. V jisté vzdálenosti obzor nebes byl všecek rudý od žáru sopky. Za jejich zády cenilo se černé ústí jeskyně, z níž chvílemi vyrážel prudký závan větru. Přímo před nimi plápolal oheň. Po jedné straně

2 Síla silného

ležela medvědí mrtvola, z části již ořezaná a strávená, kolem níž se plížilo v uctivé vzdálenosti několik ohromných psů, chlupatých a podobných vlkům. Po boku každého z těchto mužů ležel luk, šípy a silný kyj. Vedle ústí do jeskyně bylo opřeno o skalisko několik hrubých oštěpů.

»Tak se stalo, že jsme se hnuli z jeskyň na stromy,« promluvil Dlouhý Vous.

Ostatní muži rozesmáli se hlučně, jako velké děti, když si znovu představili v mysli předchozí svou historii, již vyvolala jeho slova. Dlouhý Vous se také pousmál a to tak prudce, že kostěná jehlice, dlouhá pět palců, jež byla prostrčena prostředkem chrupavky jeho nosu, počala poskakovati a tančiti, dodávajíc jeho vzezření větší divokosti. Neříkal to sice těmi slovy, jež zde jsou volena, neboť vyrážel z úst zvuky podobající se zvířecím stonům, ale jeho řeč měla asi tento smysl:

»A to jest první událost, na niž se pamatuji z Mořského Údolí,« prohodil Dlouhý Vous. »My jsme byli tehdy velmi hloupá tlupa. Neznali jsme tajemství síly. Neboť vězte, každá rodina žila sama pro sebe a starala se jen o sebe. Bylo nás zde na čtyřicet rodin, ale neopřeli jsme se silou druh o druh. Zápasili jsme neustále mezi sebou. Báli jsme se jeden druhého. Jedni nenavštěvovali druhých. Na vrcholku stromů vystavěli jsme si obydlí z travin a venku před ním na otevřeném místě byla navalena hromada kamenů, jež byla určena pro hlavy těch, kdož by měli odvahu pokusiti se o to, aby nás navštívili. Také jsme tam měli svoje oštěpy a šípy. Nikdy jsme nevstoupili pod

stromy druhých rodin. Můj bratr tak jednou učinil a vešel pod strom starého Boo-Oogha, ale ten mu rozbil hlavu a to byl jeho konec.«

»Starý Boo-Oogh byl velmi silný. Povídalo se, že dovedl zcela lehce urazit člověku hlavu. Já ovšem nikdy neslyšel, že by tuto věc provedl, protože by se k tomu nikdo nepropůjčil. Otec o tom nevěděl také. Jednoho dne, když můj otec stál dole u břehu, Boo-Oogh se pokoušel uchvátiti moji matku. Ta nemohla se mu rychle vytrhnouti, neboť den před tím prokousl jí nohu medvěd, když v horách sbírala jahody. Tak ji Boo-Oogh uchvátil a odnesl si ji na svůj strom. Můj otec nedostal ji již nikdy zpět. Báł se ho. Starý Boo-Oogh se naň jen šklebil.«

»Ale otec si toho nevšímal. Silná Ruka byl druhý muž, jenž byl silon. Byl to jeden z nejlepších lapačů ryb. Ale jednoho dne, když se šplhal pro vejce mořských racků, spadl se skály. Po tomto neštěstí již nebyl sílen. Většinou pokašlával a jeho ramena se stále více a více k sobě blížila. Tehdy můj otec uzmul Silné Ruce jeho ženu. Když tento obcházel kolem a kašlal pod naším stromem, otec se mu jen vysmíval a házel po něm kamením. To byly naše mravy v oněch dnech. Nedovedli jsme tehdy spojití dohromady svoji sílu a státi se tak silnými.«

»Byl by ukradl také bratr svému bratru ženu?« otázal se Stiháte! Kanců.

»Ano, když by byl chtěl žít s ní na jiném stromě a sám.«

4 Síla silného

»Ale my nyní neprovádíme takových kousků,« namítl Postrach Tmy.

»Příčinou toho jest, že já jsem naučil vaše otce něčemu lepšímu.« Dlouhý Vous hrábl při tom chlupatou tlapou do medvědího masa a vytrhl z něho hrst sádla, které zvolna cucal s výrazem rozjímání. Opět si utřel ruce o nahé boky a prohodil:

»To, co vám zde vypravuji, stalo se již velmi dávno, dříve, nežli jsme poznali něco lepšího.«

»To jste musili býti hloupí, když jste tenkrát neznali nic lepšího,« poznamenal Stihatel Kanců a Žlutá hlava zabručela na znamení souhlasu.

»To jsme také byli, ale stali jsme se ještě většími hlupáky, jak uvidíte. Ale pak jsme se naučili něčemu lepšímu a sice stalo se to takto: My, Pojídači Ryb, neuměli jsme slučovati svoji sílu tak, aby tato síla se stala silou nás všech. Za to však Pojídači Masa, kteří žili za přehradou Velkého Údolí, stáli k sobě, honili společně, lovili společně ryby a společně bojovali. Jednoho dne vnikli do našeho údolí. Všechny naše rodiny utekly do své chýše a na svůj strom. Pojídači Masa bylo pouze deset, ale ti všichni bojovali společně, kdežto na naší straně bojovala každá rodina pro sebe.«

Dlouhý Vous počítal dlouho a zmateně na svých prstech.

»Našich bylo šedesát mužů,« byl pak výsledek jeho kombinace prstů a úst. »Byli jsme tedy dosti silní, ale nevěděli jsme o tom. Proto jsme se jen dívali, jak oněch

deset mužů útočí na strom Boo-Ooghův. Bojoval dobrý boj, ale neměl štěstí. Dívali jsme se na to. Když několik z Pojídačů Masa snažilo se vyšplhati na strom, Boo-Oogh musil se objeviti venku, aby mohl shoditi kameny na jejich hlavu; toho použili ostatní Pojídači Masa, kteří na to čekali a prostríleli jej skrz na skrz šípy. Tak skončil Boo-Oogh.

»Hned poté Pojídači Masa učinili útok na Jednookého a na jeho rodinu v jeho skrýši. Rozdělalí oheň u jejího ústí a vykouřili je, jako jsme vykouřili my dnes tohoto medvěda. Pak odešli na Šestiprstého pod jeho strom a zatím co zabíjeli jej a jeho dospělého syna, zbytek nás dal se na útěk. Oni zajali několik našich žen a zabili dva starce, kteří nemohli tak čerstva utíkat, jakož i několik dětí. Ženy odvěkli s sebou pryč do Velkého Údolí.

Pak zbytek nás připlížil se zpět a tu, snad proto, že jsme byli všichni poděšeni a cítili jsme potřebu, opřítí se jeden o druhého, radili jsme se o tom všem. Byla to první naše porada, naše první skutečná porada. A v této poradě založili jsme svůj první kmen. Dostali jsme totiž za vyučenou. Neboť z oněch desíti Pojídačů Masa každý muž měl síly za deset, neboť těchto deset bojovalo jako jeden muž. Spojiliť svoje síly dohromady. Naproti tomu našich třicet rodin a šedesát mužů měli jsme sílu pouze jediného muže, protože každý z nás bojoval osamoceně.«

»Vedli jsme tehdy mnoho řečí a byla to drsná řeč, neboť tehdy nedostávalo se nám tolik výrazů, jako mluvíme nyní. Stěnička totiž vytvořil mnohem později nová slova a také my ostatní jsme občas vynašli nové slovo.

6 Síla silného

Ale posléze shodli jsme se v tom, že složíme svoji sílu dohromady a že budeme jako jeden muž, až zase přijdou Pojídači Masa přes hranici a budou chtít ukrásti nám naše ženy. Tak povstal kmen.

»Postavili jsme dva muže na rozhraní svého území, jednoho, aby hlídal ve dne a druhého, aby hlídal v noci, kdyby nás přepadli Pojídači Masa. Tito dva byli očima našeho kmene. Dále také bylo deset mužů ve dne v noci připraveno s kyji a šípy v ruce, aby se mohli ihned pustit v boj. Dříve, když nějaký muž odešel na lov ryb, nebo sbírat lastury nebo vejce racků, bral si zbraně s sebou; polovinu času sháněl potravu a druhou polovinu strávil ve strachu, ohlížeje se, zda nějaký jiný muž mu ji neuloupí. Nyní se všechno změnilo. Nyní vycházeli mužové beze zbraní a věnovali veškeren čas tomu, aby sháněli potravu. Podobně, když odcházely ženy do pohoří sbírat roští nebo jahody, pět mužů z oněch desíti šlo s nimi a hlídalo je. A tak po všechen čas, dnem i nocí oči kmene střežily místo, jež nás od sebe oddělovalo.

»Ale pak nastalo zmatení. Jako obyčejně vzniklo to k vůli ženám. Mužové, již neměli žen, žádali si žen, které patřily jiným mužům a z toho povstávalo mnoho bitek mezi muži; nyní opět a opět někomu byla rozbita hlava, nebo mu projel šíp tělem. Zatím, co jeden muž dlel mezi strážci místa, jež nás dělilo, jiný muž ukradl mu ženu a tak tento strážce sešel dolů, aby se s ním pustil v zápas. Následek toho byl, že druhý strážce dostal strach, že by také jemu mohl někdo uloupiti ženu, i odešel také dolů.

Kromě toho vznikaly také třenice mezi oněmi desíti muži, kteří neustále nosili zbraně a ti bojovali pak pět proti pěti, až někteří rozběhli se zase dolů ku břehu a ostatní se hnali za nimi. Tak se stalo, že celý kmen byl ponechán bez očí a strážců. Zase jsme neměli síly šedesáti. Neměli jsme pak vůbec žádné síly. Tu jsme znovu svolali sněm a vydali jsme první zákony. Byl jsem v oné době pouhým holobrádkem, ale pamatuji se na to. Prohlásili jsme, že nesmíme bojovati mezi sebou, abychom zůstali silnými a učinili jsme zákonem, že kmen zabije toho, kdo zabije našeho příslušníka. Také jsme se usnesli na jiném zákoně, že bude zabit od kmene ten, kdo uloupí jinému jeho ženu. Řekli jsme si také, že zabijeme každého, kdož by vynikl velkou silou a pomocí ní by poranil své bratry v kmenu, aby tato jeho síla nám dále nemohla škoditi. Neboť, kdybychom povolili, aby jeho síla zraňovala, bratři by upadli ve strach, kmen by se rozpadl a my bychom byli zase tak slabými, jako když

Pojídači Masa poprvé k nám přišli a zabili Boo-Oogha.

»Lamač Kostí byl silný muž, velmi silný muž a neznal zákona. Znal pouze svoji vlastní sílu a jsa si jí vědom, vyrazil ven a uzmul ženu Šplhače na Stromy. Šplhač na Stromy pokusil se o boj, ale Lamač Kostí mu rozbil mozek. Ale Lamač Kostí úplně zapomněl, že všichni naši muži spojili svoji sílu, aby udrželi mezi námi zákon, a tak jsme ho zabili u paty jeho stromu a jeho tělo pověsili jsme na větev, jako výstrahu, že zákon jest silnější, nežli kterýkoliv

8 Síla silného

muž. Neboť my jsme byli zákonem, my všichni, a žádný nebyl silnější nežli zákon.

»Ale pak zase nastaly nové zmatky, neboť víte, Stihatel i Kanců, Žlutá Hlavo a Postrachu Tmy, že to nebylo jen tak snadné utvořiti kmen. Dály se různé příhody, zcela drobné, tak že by bylo velkým zmatkem, kdyby se k vůli nim svolávali všichni muži, aby se o nich poradili.

»Mívali jsme porady ráno, v poledne i večer, ba i o půl noci. Tu však bychom byli měli pramálo času, abychom si vyšli za potravou, protože tyto porady nás zdržovaly, když se konaly k vůli nějaké maličkosti, jež se musila upravit, jako bylo na příklad jmenování nových dvou strážců, kteří měli nastoupiti na pahorku místo sestárlých, nebo když se mělo určit, kolik potravin se má rozdělit mezi muže, kteří měli stále zbraně pohotově a nemohli si sháněti potravu jako ostatní.

»Tak nám nastala potřeba, abychom si zvolili náčelníka, který by vykonával tyto záležitosti a jenž by byl hlasatelem porady a jenž by skládal počet poradě z toho, co učinil. Tak jsme jmenovali náčelníkem Fith – Fitha. Byl to silný muž, velmi silný a při tom velmi chytrý, jenž vyrážel ze sebe výkřiky jako divoká kočka, asi jako fith – fith, když se rozzlobil.

»Oněm deseti mužům, kteří střežili kmen, bylo uloženo, aby vybudovali kamennou hráz u nejbližší části údolí. Ženy a dospělejší děti jim při tom pomáhaly a podobně i jiní muži, až hradba byla dosti silná. Potom všechny rodiny sešly dolů z jeskyň a stromů a vystavěly

si chatrče z travin pod zástitou oné hradby. Tyto chatrče byly velké a mnohem pohodlnější nežli jeskyně a stromy, a každému to vyneslo, protože tím muži spojili svoji sílu dohromady a stal se z nich kmen. Protože zde byly hradby, strážce a hlídači, zbývalo nyní mnohem více času na honbu a lovení ryb, sbírání roští a malin. Měli jsme více potravin a naše strava byla lepší, neboť nyní ani jediný z nás nehladověl. Trojí Noha, jenž byl takto pojmenován, protože měl kulhavé nohy již od svého dětství a když krácel, opíral se o hul — Trojí Noha našel kdesi semena planého obilí a zasal je do půdy v údolí poblíže své chatrče. Také se pokusil zasaditi husté křoví a jiné rostliny, které našel v Mořském Údolí.

»Vzhledem k tomu, že nyní bylo bezpečno v Mořském Údolí, protože bylo chráněno průrvou, strážci a hlídači a protože zde bylo s dostatek potravin pro všechny a nemusilo se o ni již bojovati, přišlo sem mnoho rodin s pobřežních svahu, rozkládajících se na obou stranách a s vysokého horstva vzadu, kdež lidé žili spíše jako dravá zvěř, nežli jako lidští tvorové. A tak netrvalo dlouho a Mořské Údolí se naplnilo a bylo zde rodin bezpočet. Avšak dříve, nežli k tomu ke všemu došlo, počalo dělení země, kteráž až doposud byla volná a majetkem všech. Trojí Noha s tím počal ihned, jakmile zasil obilí. Ale většina nás nedbala naprosto o půdy. Domnívali jsme se, že ohrazování země kamennou zdí jest nesmyslem; měli jsme potravu v hojnosti; po čem více mohli jsme ještě toužiti? Pamatuji se, že můj otec i já pomáhali jsme stavěti

10 Síla silného

Trojnohovi kamennou zeď a byli jsme za to odměněni zrním.

»Tím se stalo, že pouze málo lidí dostalo půdu a z nich nejvíce Trojí Noha. Také někteří z těch, kteří se zmocnili půdy, předávali ji těm, kdož jí již měli dosti a dali si za to platiti zrním, jedlými kořeny, medvědími kožemi a rybami, kteréž vzdělavatelé půdy dostávali od rybářů směnou za zrní. A tak dříve, než jsme si všechno plně uvědomili, byla veškerá půda rozebrána.

»Bylo to právě v tuto dobu, kdy Fith – Fith zemřel a kdy Psí Zub, jeho syn, stal se náčelníkem. Přál si, aby jej učinili náčelníkem ihned a beze všeho řádění, protože před tím byl jím jeho otec. Také se pokládal za mnohem většího náčelníka, nežli býval jeho otec. Zprvu byl sice dobrým náčelníkem a pracoval pro nás usilovně, takže sněm měl stále méně a méně co dělati. Pak však zdvihl se nový hlas v Mořském Údolí. Byl to hlas Rozeklaného Pysku. Nikdy jsme nepokládali tohoto muže za nic vynikajícího, až do té doby, kdy počal hovořiti s duchy mrtvých. Později jsme jej nazvali Velký Tlustáč, protože přes příliš jedl a ničeho nedělal, než jen tloustl a kulatil. Jednoho dne Velký Tlustáč vypravoval nám, že zná tajemství mrtvých a že jest hlasem božím, S Psím Zubem stali se velkými přáteli a náčelník nám poručil, abychom Velkému Tlustáčovi vystavěli velký dum z travin. Velký Tlustáč prohlásil pak za tabu všechnu půdu kolem tohoto domu a měl prý uvnitř uschována boha.

»Poznenáhlu vzrůstala moc Psího Zubu nad sněmem

a když tento počal reptati a prohlásil, že si zvolí nového náčelníka. Velký Tlustáč promluvil hlasem božím a prohlásil, že tak nesmějí učiniti. Také Trojí Noha a všichni ostatní, kdož měli v držení pudu, stáli za Psím Zubem. Vedle toho nejsilnějším mužem ve sněmu byl Mořský Lev, jemuž majitelé pozemků darovali potají půdu vedle mnoha medvědích kozí a košů obilí. Proto Mořský Lev prohlásil, že hlas Velkého Tlustáce jest pravým hlasem božím a že jej musí všichni poslouchati. V brzku poté byl Mořský Lev jmenován hlasem Psího Zuba a hovořil většinou místo něho.

»Pak zde byl také jakýsi Malý Břich, drobný to mužík, tak hubený, že se zdálo, jako by se nikdy dosyta nenajedl. Ten si vybudoval u ústí řeky, kdež pískové duny srážely se se silou příboje, velikou past na ryby. Ani jeden muž nikdy před tím neviděl ani nesnil o takové pasti na ryby. Pracoval na ní po mnoho týdnů se svým synem a ženou, kdežto většina nás ostatních se mu pouze posmívala při jeho práci. Ale když jeho dílo bylo hotovo, nachytl první den mnohem více ryb, nežli celý kmen za týden, z čehož povstala veliká radost. Bylo zde ještě jiné místo v řece pro podobnou past na ryby, ale když můj otec a já a asi tucet jiných mužů usmyslilo si, že zde urobí podobnou velikou vrš, přišli strážcové z velké chatrče, kteráž byla vystavěna pro Psího Zuba, a tato stráž vypudila nás odtud svými oštěpy a prohlásila, že musíme odtud odejít, protože Malý Břich chce prý sám zde postaviti novou past a že mu to bylo slíbeno hlasem Psího Zuba.

12 Síla silného

»Z toho povstalo mnoho reptání a proto můj otec dal svolati sněm. Ale když povstal, aby v něm promluvil, Mořský Lev probodl jej oštěpem do krku a on skonal. A Psí Zub, Malý Břich, Trojí Noha a všichni, kdož byli majiteli pudy, prohlásili, že učinil dobře. A Velký Tlustáč pravil, že to byla vůle boží. Potom všem všichni muži se báli a nepozdvihli již svého hlasu v radě, takže to již nebyl žádný sněm.

Jiný muž, zvaný Vepřová Tlama, počal pěstovati krotké kozy. Slyšel o nich u Pojídačů Masa a netrvalo to příliš dlouho a měl mnoho stád. Jiní mužové, kteří neměli ani pudy ani vrší na ryby a kteří by měli pouze hlad, rádi se dali najmouti do práce pro Vepřovou Tlamu, střežíce jeho stád a hlídající kozy před divokými psi a tygry, a pásli je na tučných pastvinách v horách. V ýměnou za to dával jim Vepřová Tlama kozí maso a kozí kůži na šaty a někdy zase oni vyměnili kozí maso za ryby a jedlé kořeny.

»Bylo to právě v onu dobu, kdy počaly u nás kolovati první peníze. Mořský Lev byl první, který si je vymyslel, a ten hovořil o tom se Psím Zubem a Velkým Tlustáčem. Jak můžete pozorovati, tito tři byli jediní, kdož dostávali podíl ze všeho v Mořském Údolí. Jim patřil každý koš obilí ze tří, jedna ryba ze tří kusů a jedna koza ze tří. Odměnou za to starali se o strážce a o ostatní hlídky, a zbytek patřil pěstitelům. Často se stávalo, že ani nevěděli, co mají dělati se svým podílem, když byl hojný rybolov. V tu dobu Mořský Lev poručil ženám, aby robily peníze ze skořápek — malé kulaté penízky, z nichž každý měl dirky a všechny

byly pěkně uhlazeny. Ty byly navlékány na šlachy a těmto šlachám říkalo se peníze.

»Každý takovýto růženec lastur měl cenu třiceti nebo čtyřiceti ryb, ale ženy, kteréž navlékly pouze jedinou šlachu za den, dostaly za tuto práci každá pouze dvě ryby. Tyto ryby pocházely z podílu Psího Zubu, Velkého Tlustáče a Mořského Lva, jichž tito tři nebyli s to pojísti. Za to však všechny penízky patřily pouze jim. Pak prohlásili Trojnovi a ostatním majitelům půdy, že by raději přijímali svůj podíl od nich místo v zrní nebo v jedlých kořenech v penězích, a Malému Břichu navrhli, že by chtěli bráti svůj podíl od něho v penězích na místo v rybách, Vepřové Tlamě pak, že by raději měli svůj podíl od něho na místo v kozách a v sýru rovněž v penězích. Za tyto peníze mohli si nakoupiti zrní, ryb, masa a sýra, kolik chtěli. Naproti tomu muži, kteří neměli ničeho, musili pracovati pro ty, kdož měli dost, a byli za to nyní placeni jen penězi. A tak Troji Noha a ostatní majitelé pozemků platili Psímu Zubu a Mořskému Lvovi, jakož i Velkému Tlustáči svůj podíl v penězích. Tito pak zase platili svým strážím a hlídačům jen v penězích, a strážé a hlídači kupovali si potravu pro sebe rovněž jen v penězích. A protože peníze byly dosti laciné, Psí Zub vřadil si mnohem více mužů do stráže. Ale protože bylo zcela snadné a laciné dělati peníze, mnoho lidí počalo je vyráběti pro sebe z lastur. Ale strážci vráželi do těchto mužů oštěpy a vestříleli do nich spoustu šípů, protože prý se pokoušeli tímto způsobem rozrážeti kmen. Bylo pak zločinem chtít

14 Síla silného

rozrážeti kmen, neboť pak by přitáhli Pojídači Masa a mohli by se rozdělit o jejich majetek a zabít je všechny.

»Velký Tlustáč byl hlasem božím, ale ten přijal k sobě Zlomené Žebro a jmenoval jej svým knězem, takže tento muž stal se hlasem Velkého Tlustáče a musil mnoho mluvit za něho. Oba dva pak přijali k sobě ještě mnoho jiných mužů, aby jim sloužili. Tak také učinil Malý Břich a Trojí Noha a Vepřová Tlama, kteří rovněž přijali k sobě mnoho mužů, kteří musili ležeti na slunci před jejich domy z travin a obstarávati jejich poselství a prováděti jejich rozkazy. A tak se pozvolna stávalo, že bylo stále více a více mužů odnímáno práci, takže ti, kdož zbyli, musili pracovati mnohem tvrději nežli před tím. Zdálo se, že mnoho mužů toužilo po tom, aby nemusili pracovati a aby našli jinou cestu, jak by jiní musili pracovati pro ně. Šilhoun našel takovou cestu. Uvařil první ohnivou vodu z obilí. Poté již nemusil pracovati, ale domlouval se tajně se Psím Zubem a Velkým Tlustáčem, jakož i ostatními pány, a bylo usneseno, že pouze on smí vyráběti ohnivou vodu. Ale Sil honu nepracoval sám. Jiní muži vyráběli ohnivou vodu za něho a on jim za to platil penězi. Pak prodával ohnivou vodu rovněž za peníze a všichni muži ji kupovali. Mnoho šlach s penězi dali Psímu Zubu, Mořskému Lvovi a všem ostatním pánům.

»Velký Tlustáč a Zlomené Žebro stáli při Psím Zubu, když se oženil po druhé a pak po třetí. Prohlásili, že Psí Zub jest zcela jiný, nežli ostatní muži, a že jest druhý po

bohu, kteréhož Velký Tlustáč měl ukryta ve své tabu chýši; a Psí Zub prohlásil to také a zatoužil po tom, aby se dověděl, kteří to byli, již reptali proti tomu, že pojal několik žen. Psí Zub dal si sestrojiti velkou kanoy a tak odlákal ještě mnohem více mužů od práce, kteří nedělali ničeho jiného, nežli se váleli na slunci, kromě toho, když Psí Zub zavítal na tuto kanoy, že pak veslovali na místo něho a pro něho. Ten jmenoval Tygři Tvář velitelem nad všemi strážemi, takže se Tygři Tvář stal jeho pravou rukou, a když se mu nějaký muž nelíbil, Tygři Tvář zabil jej k vůli němu. A Tygři Tvář také stanovila jiného muže za svou pravou ruku, jemuž dávala příkazy, a ten zase zabíjel pro něho.

»Tohle vše byla podivná věc. Jak dny mýjely, my ostatní jsme pracovali stále tvrději a tvrději, ale dostávali jsme stále méně a méně jisti.«

»Ale jak to bylo s těmi kozami, obilím a jedlými kořeny, jakož i s vrší na ryby ?« prohodil Postrach Tmy. »Jak to bylo s tímto vším? Nenabylo se více potravy zvýšenou prací lidskou ?«

»Ano, bylo tomu tak!« přisvědčil Dlouhý Vous. »Tři muži u vrše na ryby chytali více ryb, než celý kmen před tím, nežli byla vynalezena vrš, ale, neřekl-li jsem vám, že jsme byli příliš hloupí? Čím více potravy mohli jsme získati, tím méně dalo se nám jí k snědku.«

»Ale nestarali jste se o to, že mnozí muži, kteří vůbec nepracovali, snědli pak vše ostatní?« otázal se Žlutý Vlas.

Dlouhý Vous přikývl smutně hlavou. »Psové Psího

16 Síla silného

Zubu cpali se masem a muži, kteří leželi na slunci a nedělali ničeho, váleli se v mastnotě, ale současně byly zde malé děti, kteréž křičely hladem, až usnuly, kousajíce vše, co jim přišlo pod ruku.«

Stihatel Kanců byl tak rozčilen tímto vypravováním o hladu, že si uřízl kus medvědího masa a počal jej opékati na tyči nad ohništěm. Pak jej počal pojídati, mlaskaje při tom rty, a mezitím Dlouhý Vous hovořil dále; »Když jsme počali reptati, zdvihl se Velký Tlustáč a hlasem božím prohlašoval, že Bůh vyvolil si několik moudrých mužů, kterým patřila půda a kozy a vrše na chytání ryb a kteří pálili kořalku, a že prý bychom bez těchto moudrých mužů byli všichni zvířaty, jako v době, kdy jsme žili na stromech.

»A také v této době vyvstal jeden muž, který se stal opěvovatelem krále. Nazývali jej Tloukem, protože byl malý a nevhledný v obličejí i v těle a vynikal v tom, že ničeho nesvedl ani v práci, ani ve skutcích jiných.

»Ten miloval nejtlustší morkové kosti, nejvybranější ryby, teplé mléko od koz, první zrna obilí, když dozrávalo, a nej pohodlnější místo u ohně. A tak, když se stal pěvcem chvalozpěvu o králi, našel výbornou cestu nic nedělati a tloustnouti při tom. Ale když lid reptal více a více a někteří počali házeti kamením na střechu z travin královského domu, Tlouk zapěl píseň, jak dobrá věc to jest, býti Pojídačem Ryb. Ve svém zpěvu vypravoval všem, že Pojídači Ryb byli vyvoleni Bohem a že jsou nejlepšími muži, jež si Bůh vyvolil. Zpíval o Pojídačích Masa, že jsou

to vepři a krkavci, a zpíval, jak krásné a dobré to jest pro Pojídače Ryb, když mohou bojovati a umírali pro dílo boží, jímž mínil vraždění Pojí daču Masa. Slova jeho zpěvu roznítla nás jako oheň, i zvolali jsme, abychom byli vedeni proti Pojídačům Masa.

Tu jsme zapomínali, že hladovíme a že jsme kdy reptali, a byli jsme rádi, že nás vedl Tygří Tvář přes přehradu, kdež jsme zabíjeli Pojídače Masa a byli jsme spokojeni.

»Ale tím se poměry v Mořském Údolí naprosto nezměnily. Jedinou cestou, jak dostati potravu, bylo, pracovati pro Trojí Nohu nebo pro Malé Břicho nebo pro Vepřovou Tlamu: nebyloť půdy, kdež by některý z nás mohl ošiti trochu obili pro sebe. A pokaždé pracovalo více lidí na polích, nežli dělali dohromady Troji Noha a ostatní jeho přátelé. Muži měli stále hlad a stejně i jejich ženy, děti a jejich matky. Tygří Tvář prohlašoval, že se mohou státi strážci, budou-li si toho přátí, a mnoho mužů tak učinilo; od lé doby nedělali také ničeho, nežli bodali šípy do mužů, kteří musili dále pracovati a kteří reptali: tak bylo krmeno mnoho lenochů.

»A když jsme zase reptali, Tlouk zpíval nám nové písně. Vypravoval nám v nich, že Trojí Noha a Vepřová Tlama a ostatní jsou silní muži a to že jest příčina, proč mají tolik všeho. Vypravoval nám, že se můžeme jen radovati z toho, že máme mezi sebou tak silné muže, jinak bychom zahynuli svojí vlastní nemohoucností anebo by nás pobili Pojídači Masa. Proto také máme býti rádi, že

tak silní muži mohli nabyti všeho, nač mohli položití svoje ruce. Vedle toho Velký Tlustáč, Vepřová Tlama, Tygří Tvář a ostatní říkají, že jest to tak správné.

»„Ano, zcela správně,“ prohodil Dlouhý Tesák, „pak však si přeji i já plným právem, abych byl silným mužem!“ A vzal si sám obilí a počal pálití kořalku a prodával ji za šňůry peněz. A když si Šilhoun naříkal, Dlouhý Tesák mu odvětil, že pouze on jest silným mužem a bude-li tropiti Šilhoun ještě dále hluk, že mu rozrazí mozek v lebce. Tu pojál Šilhoun a strach i odešel a domlouval se s Trojňohou a Vepřovou Tlamou. A všichni tři odešli a domlouvali se zase se Psím Zubem. Psí Zub pak smluvil se s Mořským Lvem a Mořský Lev vyslal ihned rychlého posla s poselstvím k Tygří Tváři. A Tygří Tvář vyslal své strážce, kteříž spálili chatrč Dlouhého Tesáka i s ohnivou vodou, kterou vyrobil. Také jej pak zabili i s celou rodinou. A Velký Tlustáč prohlásil, že to bylo dobré a Tlouk zazpíval novou píseň o tom, jak se to vyplácí zachovávatí zákon, jak krásnou zemí jest Mořské Údolí a jak každý muž, jenž miluje Mořské Údolí, bude vždy silný a pobije zlé Pojí dače Masa. A opět jeho zpěv nás rozohnil a my zapomněli na své reptání.

»Jedna věc byla velmi zvláštní: Když Malý Břich nachytl příliš mnoho ryb, takže by se jich musilo prodati mnoho za málo peněz, naházel mnoho z nich zpět do moře, takže se musilo zaplatiti mnoho peněz za ony ryby, jež zbyly.

»A Trojí Noha nechal velmi často ležeti mnohá pole

ladem, aby tak dostal mnoho peněz za jejich obilí. Ženy narobily tolik penízku, že se musilo vydati mnoho peněz, aby se jimi mohlo platiti, a proto Psí Zub zastavil další jejich vyrábění. Tu pak zase ženy neměly ničeho na práci i musily zaujmouti místo mužů. Já sám pracoval jsem u vrší na chytání ryb a dostával jsem vždy za pět dní jednu šňůru peněz. Ale nyní počala konati tutéž práci moje sestra a ta dostávala šňůru peněz teprve každých deset dní. Ženy pracovaly laciněji, ale potravy bylo stále málo. Tygří Tvář opět nás vyzýval, abychom se stali strážci. Ale já jsem se nemohl státi strážcem, protože jsem byl chromý na jednu nohu a Tygří Tvář mne nechtěl. Podobných mužů jako já bylo mnoho. Byli jsme neschopní muži a byli jsme stvořeni pouze proto, abychom se dožebřávali práce aneb se starali o děti, zatím co za nás ženy pracovaly.«

Žlutá Hlava vyhladověl při tomto povídání, i uřízl si také kus medvědího masa na ohništi.

»Ale proč jste se tedy nezbouřili vy všichni a nezabili jste Trojnohu a Vepřovou Tlamu a Velkého Tlustáče a ostatní, a nedobyli si tak dostatek potravy ?« otázal se Postrach Tmy.

»Protože jsme si nerozuměli,« odvětil Dlotihý Vous. »Bylo nás mnoho, kteří jsme o tom přemýšleli, ale byli zde také strážci, kteří nás ihned počali bodati oštěpy, a Velký Tlustáč hovořil nám o Bolm a Tlouk zpíval nové písně. A když některý z mužii myslil správně a to, co si pomyslil, vyřkl, Tygři Tvář a jeho strážci jej zajali a byl uvázán k skaliskům za doby odlivu, tak že se při přílivu utopil.

»Byla to prazvláštní věc, tyhle peníze. Působily stejně jako Tloukovy písně. Zdály se bvti dobrým zařízením, ale nebylo tomu tak, ač jsme to velmi zvolna chápali. Psí Zub počal peníze hromadili. Klad! je na velkou hromadu ve své chýši z travin a postavil k nim stráž, aby jich hlídala ve dne v noci. A čím více kupil peněz ve svém domě, tím stávaly se peníze dražšími, takže muži musili nyní pracovati mnohem delší dobu za jedinou šňuru peněz, nežli před tím. Pak také se počínalo stále znovu hovořiti o válce s Pojídači Masa a Psí Zub a Tygří Tvář naplňovali mnoho chatrčí obilím, sušenými rybami, uzeným kozím masem a sýrem. A přes to, že zde z potraviny byly utvořeny celé hory, lid neměl dosti jídla.«

»Ale což pak na tom záleželo? Kdykoliv lid počal reptati příliš hlasitě, Tlouk zazpíval novou píseň a Velký Tlustáč prohlašoval, že jest to slovo boží, že se mají Pojídači Masa vraždit, a Tygří Tvář znovu nás vedla přes dělicí úžinu, abychom šli zabíjet a dávali se vraždit. Já jsem nebyl dosti dobrý k tomu, abych byl strážcem a válel se tlustý na slunci, ale když vznikla válka, Tygří Tvář byl rád, že mne mohl vzíti s sebou. Ale když jsme snědli všechny potraviny, kteréž byly nahromaděny v domech, zastavili jsme boj a vrátili jsme se domů, abychom pracovali a mohli nahromaditi ještě více potravin.«

»To jste byli všichni na hlavu padlí!« poznamenal Stihatel Kanců.«

»Ano, vpravdě byli jsme pošetilí,« přisvědčoval Dlouhý Vous. »To všechno bylo prazvláštní. Byl při tom

také Smačknutý Nos. Ten pověděl každému přímo, co nebylo správné, Ten říkal, že to bylo dobře, když jsme spojili svoje síly v jedno. Ale říkal také, že to bylo správné v době, kdy jsme zakládali kmen, když muži, jichž síla ohrožovala kmen, byli zbaveni své síly — muži, kteří rozbíjeli hlavy svým bratrům a kradli ženy svým bratrům. „Ale nyní,“ dodal, „kmen nestal se nikterak silnějším, naopak je slabším, protože vyvstali v něm muži, kteří mají sílu jiného druhu a ohrožují kmen — muži, jichž síla spočívá v půdě, jako Trojí Noha; muži, kteří mají mnoho vrší na ryby, jako Malý Břich; kteří mají mnoho kozího masa, jako Vepřová Tlama.“ Za tohoto stavu navrhoval Smačknutý Nos, že musíme zbavit tyto muže jejich zhoubné síly. Musíme docílit toho, aby všichni pracovali a aby nedostal jisti žádný, kdo nic nedělá.

»Ale pak Tlouk začal zpívat novou píseň o mužích podobajících se Smačknutému Nosu, kteří prý touží po tom, aby kmen ustoupil vzad a žil zase ve stromech.

»Smačknutý Nos však prohlásil, že tomu tak není, že nechce jiti nazpět, ale kupředu, že kmen stal se silným pouze proto, že všichni spojili svoje síly dohromady, že kdyby Pojídač i Ryb spojili své síly s Pojídač i Masa, nebylo by již žádných bojů a nebylo by potřebí ani hlídačů, ani strážců, a kdyby všichni muži pracovali, že by bylo tolik potravin, že by každý muž mohl pracovat pouze dvě hodiny denně.

»Tu počal Tlouk zpívat znova a pěl o tom, že Smačknutý Nos jest líný muž, a také zapěl „Píseň o

22 Síla silného

včelách“. Byla to velmi působivá píseň a všichni, kdož ji slyšeli, byli jako posedlí, jako by se napili silné ohnivé vody. Píseň jednala o roji včel a o loupežnické vose, která přiletěla a žila se včelami a kradla jim všečen med. Tato vosa byla líná a vypravovala jim o tom, že v úle není třeba práce. Také jim radila, aby uzavřely přátelství s medvědy, neboť prý to nejsou lupiči medu, nýbrž jejich dobří přátelé. Tlouk zpíval tak potutelnými slovy, že všichni, kdož jej slyšeli, pochopili dobře, že roj včel znamená kmen v Mořském Údolí, že medvědi jsou Pojídači Masa a že líná vosa jest Smačknutý Nos. A když Tlouk zpíval, že včely poslouchaly svodů vosy, až celý úl byl blízek zkázy, tu všichni shromáždění reptali a bručeli, a když Tlouk zapěl, že naposledy vzbouřily se dobré včely a uštípaly vosu až k smrti, veškerý kmen počal sbírat kameny .se země a ukamenovali Smačknutý Nos až k smrti, takže z něho nebylo viděti ničeho, nežli pahorek z kamenů, který nad ním navršili. A bylo zase mnoho chudého lidu, který pracoval dlouho a do úpadu a neměl s dostatek jídla, přes to však pomáhal kamenovatí Smačknutý Nos.

»Ale po smrti Smačknutého Nosa vyvstal zase jiný muž, jemuž se podařilo vztýčiti se a vysloviti své názorv. Tímto mužem byl Vousatá Tvář.

»„Kde jest síla silného?“ otázal se. „My jsme silní, my všichni, a jsme mnohem silnější nežli Psí Zub a Tygří Tvář a Trojí Noha a Vepřová Tlama a všichni ostatní, kteří nic nepracují, ale mnoho jedí a seslabují nás vymáháním práce svojí silou, kteráž jest zhoubnou silou mužům, kteří otročí,

ale nejsou silní. Kdyby onen muž, který první přišel na vlastnosti a užívání ohně, byl použil své síly, byl by z nás ze všech učinil otroky, stejné jako jsme dnes otroky Malého Břicha, který poznal vlastnosti a používá vrší na chytání ryb. A muži, kteří poznali vlastností užívání půdy a koz a ohnivé vody, mají tutéž moc. Dříve, moji bratři, žili jsme ve stromech, ale ani jeden člověk nebyl bezpečný, ale to nebojovali jsme jeden s druhým. Spojili jsme navzájem svoje síly. Nuže, nebojujmež již s Požívači Masa. Spojme svoji sílu se silou jejich! Pak budeme vskutku velmi silni. A pak vyjdeme společně my, Pojídači Ryb, s Pojídači Masa a pobijeme tygry a lvy a vlky a divoké psy a budeme klidně pásti stáda koz na horských úbočích a pěstovati obilí a jedlé kořeny ve všech údolích vysokého horstva. V onen den budeme tak silni, že všechna dravá zvířata prchnou před námi a zahynou. A pak nám již nic neodolá, neboť síla každého jednotlivého muže bude silou všech mužů na celém světě.“

»Tak mluvil Vousatá Tvář, ale zabili i jej, protože říkali, že byl divochem a že si přál, abychom se vrátili zpět a žili znovu ve stromech. Bylo to prazvláštní. Jakmile vyvstal nějaký muž a přál si pokroku, všichni, kteří stáli kolem něho, prohlašovali, že kráčí nazpět a že by měl být zabít. A chudý lid pomáhal jim kamenovati jej, neboť byl padlý na hlavu. My všichni byli jsme hloupí, kromě těch, kteří byli vypaseni a ničeho nedělali. Hlupáci byli nazýváni chytrými a chytří byli kamenováni. Muži, kteří pracovali,

nedostávali s dostatek jídla a muži, kteří nedělali ničeho, se přejídali.

»A tak veškery kmen ztrácel sílu. Děti rodily se slabé a nemocné. A protože jsme neměli dostatek potravin, podivná choroba rozmohla se mezi námi a my jsme zmírali jako mouchy. A pak nás napadli Pojídači Masa. Kráčeli jsme velmi často za Tygří Tvář i přes hraniční údolí a zabíjeli jsme jich. A nyní vrátili se oni, aby nám to vše splatili krví. Byli jsme příliš slabí a nemocní, nežli abychom mohli uhájiti velké hradby. A tak oni nás pobili všechny, kromě několika žen, kteréž odvlékli sebou pryč. Tlouk a já jsme unikli a já jsem se skryl v nejdivočejší krajino a stal jsem se lovcem masa a již jsem nehladověl. Také jem ukradl jednu ženu Po jí daču Masa a vrátil jsem se k životu v jeskyních vysokého pohoří, kdež mne nikdo nemohl nalézt. A měli jsme spolu tři syny a každý můj syn unesl jednu ženu Pojídačům Masa. Ostatní již znáte, neboť jste synové mých synů.«

»A což Tlouk?« otázal se Stihatel Kaneů. »Co pak se stalo s ním?«

»Ten odešel žít mezi Pojídače Masa a stal se pěvcem písní jejich krále. Jest již nyní starcem, ale zpívá tytéž staré písně. A když nějaký muž v jejich kmenu se vztýčí a chce kráčet ku předu, on zpívá, že ustupuje vzad a že chce žíti na stromech.«

Dlouhy Vous sklonil se k medvědímu tělu a počal ssáti bezzubými dásněmi morek z jeho kostí.

»Jednou,« pravil, otíraje si ruce o boky, »všichni

hlupáci skonají a všichni muži, kteří budou žít, půjdou ku předu. Síla silného stane při nich a všichni spojí svou sílu dohromady, takže žádní lidé na světě nebudou chtít spolu bojovat. Pak nebude třeba ani hlídačů ani strážců na hranicích. Všechna dravá zvířata budou pobita a jak říkával Vousatá Tvář, všechna úbočí budou spásána kozami a všechna údolí vysokých hor budou oseta obilím a jedlými kořeny. A všichni muži stanou se bratry a žádný nebude lenošiti na slunci a nedá se krmiti svými soudruhy. To vše přijde v době, kdy všichni hlupáci budou mrtvi a kdy nebude pěvců, kteří by se týčili a zpívali „Píseň o včelách“. Neboť včely nejsou muži.«